

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Høringsinnspill – NOU 2017: 11 Bedre bistand. Bedre beredskap.

Moss og Rygge kommune har besluttet kommunesammenslåing med virkning fra 1 januar 2020 og vi leverer derfor en felles høringsuttalelse på NOU 2017: 11.

Vår uttalelse er avgrenset til å omtale Politihøgskolen. Vi har ingen kommentarer til hvordan Politihøgskolens (PHS) tilknytning til politietaten skal være. Våre kommentarer er knyttet til etableringen av en ny politihøgskole.

Veldokumentert behov for ny politihøgskole

Behovet for en ny PHS er veldokumentert og politiet har jobbet med å få på plass en ny PHS de siste 10-12 årene. Alle tidligere forsøk på å bygge en ny politihøgskole har fokusert på nyetablering i Oslo. Det har det ikke vært mulig å få til av praktiske og økonomiske årsaker. Vi merker oss at utvalget ikke ser at PHS må bli værende i Oslo¹. Dette er i tråd med det Moss/Rygge har argumentert for sammen med Østfold fylkeskommune, og vi ønsker derfor å underbygge og forsterke utvalgets konklusjon.

Det er bred politisk enighet i Østfold om å etablere en ny PHS i Moss med øvingsarena på Rygge. Dette er en mulighet som er realiserbar på kort tidshorison ettersom det er økonomisk og praktisk gjennomførbart. Bygging i Moss kan starte opp i 2018 ettersom den sentrumsnære tomten allerede er regulert for en høgskole av Moss kommune.

PHS har i flere tidligere dokumenter understreket behovet for en tettere integrering mellom de teoretiske og de praktiske fagene. Konseptet som er utarbeidet i Moss har Rygge som øvingsarena. Det er 7-8 minutters kjøring fra Moss, og Rygge har store arealer for trening og øving på aktiviteter som ikke kan legges inn i et bymiljø. Politiet er gjennom flere års bruk blitt godt kjent med Rygge. Som Justis- og beredskapsdepartementet kjenner til utredes det bygging av en dedikert skytebane for politiet på Rygge².

PHS kan etableres utenfor Oslo

I utvalgets spørreundersøkelse svarte 52,3% at de var enig eller helt enig i at fremtidig organisering av PHS også kan innebære lokalisering andre steder enn Oslo. Kun 16,2 prosent av respondentene var «uenig» eller «helt uenig», mens 10,5 prosent svarte «vet ikke». Dette står i kontrast til analysen fra POD og PHS i 2016 der det konkluderes med at alle fremtidige løsninger må innebære at hovedsetet for PHS forblir i Oslo³. Utvalget viser også til Studiebarometeret og at studentene på PHS er svært fornøyd med studieprogrammet⁴. Ved å gå grundigere inn i tallmaterialet i Studiebarometeret fra 2017 ser vi at undersøkelsen viser resultater for hver av PHS sine fire studiesteder; Oslo, Kongsvinger, Bodø og Stavern.

¹ NOU 2017: 11, side 74.

² Rev Stortingets bevilgning til utredning og bygging av skytebane for politiet på Rygge.

³ Politidirektoratet og Politihøgskolen, Analyse av utdanningskapasitet ved PHS i et 15-års perspektiv, 30.11. 2016.

⁴ NOU 2017: 11, side 66.

Av disse får Oslo lavest score på læringsmiljø og undervisning⁵. Det er med andre ord ikke gitt at en ny PHS må ligge i Oslo. Vi har forståelse for at deler av PHS har behov for nærhet til høgskole og universitetsmiljø. Men nærhet handler om reisetid, ikke fysisk avstand.

En utflytting av Oslo må ivareta muligheten for dagpendling. Mosseregionen er definert som en del av Osloregionen og daglig pendler nær 6.000 personer fra Mosseregionen til Oslo⁶. Hvor ansatte ved PHS bor vil naturlig endres over tid. På forskningsavdelingen ved PHS i dag bor 25% i Oslo Øst, Follo og Østfold, 30% i Oslo sentrum og 20% vest for Oslo⁷. Vi vil trekke frem at når Follobanen og den nye togstasjonen i Moss står klar, så vil reisetiden fra Oslo S til Moss være på 27 minutter. Det er kortere tid enn det tar med t-bane fra Oslo S og til Vestli/Groruddalen.

Det er viktig å ivareta ansatte, men viktigere er det å tilby studentene et godt læringsmiljø og god og relevant undervisning slik at de er i best mulig stand til å løse stadig mer krevende politioppgaver. Moss/Rygge vil være et attraktivt sted å studere når det etableres en tilrettelagt skole med unike øvingsarealer i umiddelbar nærhet. Moss er også et sted med vesentlig lavere husleie og boligpriser enn i hovedstaden, noe som er gunstig for studentenes økonomi og også for fremtidige ansatte som vil bosette seg i regionen.

Et gjennomførbart alternativ

Tidligere år leverte regjeringen Meld.St 18⁸ til Stortinget. Her skriver regjeringen at Justis- og beredskapsdepartementet skal igangsette et arbeid for å se på flytting av PHS ut av Oslo. Vi er kjent med at POD er gitt i oppdrag å utrede politiets fremtidige kompetansebehov og utdanningskapasitet med en leveringsfrist 1.januar 2018⁹. Det ligger ikke i PODs mandat å se på lokalisering og vi ser frem til den påfølgende prosessen i JD hvor lokaliseringen skal diskuteres.

Prosjektet Moss-Rygge er økonomisk og praktisk gjennomførbart, ettersom en privat utbygger kan bygge skolen. Da kreves det ikke statlige investeringer. At PHS leier fra en privat aktør er en fortsettelse av tilnærmingen som politidistrikt, PST og POD har til ny EBA. Med andre store investeringsbehov i justissektoren er denne modellen eneste mulighet for å få realisert en ny PHS på ort og mellomlang sikt.

En ny PHS i Moss vil ikke gi økt husleie. I følge beregninger som er gjort av PHS¹⁰ er det i tillegg et innsparingspotensiale på driftssiden på over 100 millioner kroner årlig som følge av bedre tilrettelagt EBA. Dette er midler som kan bidra til mange andre behov i politietaten.

God helhetlig løsning

Utvalget bemerker særskilt at lokaliseringsspørsmålet ikke bør være til hinder for gode løsninger både for samfunnet, for profesjonsutdanningen, for studenter og forskermiljøet samlet sett¹¹.

⁵ <http://www.studiebarometeret.no/no/student/studieprogram?ls=0&ff=0&fg=0&nf=politi>

⁶ Pendlere 2016: Moss kommune 2.212, Rygge kommune 752, Råde kommune 302, Våler kommune 244, Vestby kommune 2.335. Sum 5.845.

http://kommuneprofilen.no/profil/sysselsetting/DinRegion/syss_pend_strom_region.aspx

⁷ <https://www.phs.no/forskning/forskergrupper/>

⁸ Meld.St 18 (2016-2017), Berekraftige byar og sterke distrikt

⁹ Oppdragsbrev 10/2017 fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet, 23.06.2017

¹⁰ PHS mulighetsstudie for alternative løsninger for lokalisering, 2011

¹¹ NOU 2017:11, side 76.

Vi støtter utvalgets tilnærming med å se på mulighetene en ny politihøgskole kan gi, ikke bare for politiet, men for samfunnet. De samfunnsmessige virkningene for Mosseregionen vil være svært positive for by- og regionutviklingen. Å sørge for økt motpendling fra Oslo til Moss vil være et bidrag til å løse kommunikasjonsmessige utfordringer i hovedstadsområdet. Oslo kan ikke ta all fremtidig vekst, og den større Oslo-regionen, som Moss er en del av, må aktivt tas i bruk av Staten. Det er utarbeidet en ringvirkningsanalyse av et eksternt ekspertmiljø som dokumenterer svært positive ringvirkninger ved en etablering av en ny PHS i Moss¹².

Avslutning

Vi er tilfreds med utvalgets vurderinger om at Politihøgskolen kan flyttes ut av Oslo. Dette er i tråd med regjeringens tidligere signaler om å flytte PHS. I Østfold er det tverrpolitisk enighet om å flytte PHS til Moss. Dette er et prosjekt som er gjennomførbart både med tanke på økonomi og mer praktiske forhold. En ny PHS kan stå klar i 2020/21 med en årlig besparelse på 100 millioner kroner årlig sammenliknet med i dag.

Med vennlig hilsen

Moss og Rygge kommune

Hanne Tollerud
Ordfører
Moss kommune

Inger-Lise Skartlien
Ordfører
Rygge kommune

¹² Rapport nr R40-2016 fra Samfunnsøkonomisk analyse, Regionale ringvirkninger av ny politihøgskole i Moss.